

An Stoc

Tomár ó máille dá cup i n-easair.

leabhar II. uimh, VII.

an n-olais, 1919.

dá piginn a tuac

An Saothal.

Fuinseall Cogaid.

An té a gabar éar a bionda bíonn rím i bpad a' dul poime agus ní mór dó ionaó a fágail le go dtiocfa pé eirge féin aipir. Níl aon éann de na náisiúim móra naé nveaca éar a bionda leir an scoisó cé ip móite de Meiriceá. Cuair an Sapanac éar a bionda agus o'fágaib an cogad é ar ganntan aipiró agus ar ganntan eapiró. Tá a cuir fear páruighe agus níl ionntu na heapiró a déanam. Mur mbi na heapiró pá péir aige le díol beró an t-aipgead a' tigeaó gan aipir i leabair a céile. Sin ceoi naé bfeiteann dó. Ní beró an bpiú céatona ann ná an éumácta céatona aige má éatleann pé a cuir aipiró. Bíod pé i gceirt ip na rsealta fao ó go mbíod pátaig móra ann agus náib féirip iao a marbaó le claidéam ná le fleig mar naé ionntu péin a bíod a n-anam ac taob muis díob. Sé an áit a mbíod a n-anam i n-uib ipciú i laeam nó i geipe fpaiois. Tá bpaiciú spéim ar an uib rím ip a bpiúeó bí an pátaé péir. Ip mar rím do Sapanac fpeirim é. San aigeat agus pa tréatáil tá a n-anam agus má éatleann pí iao rím tá pí na ptaic, ip cuma cé'n leiceat a béar mnti nó cé'n méir.

An Eadail.

Cuair an Eadail éar a bionda fpeirim. Síl pí go leor talman a alpaó cuici péin agus pioaóct móir láirip a cup ar bun. Feicear do cuir dá muntip go mb'fearp bí bail a cup ar an méir atá aici ceana ná beir as iapiró tuilleam. Ní típ i an Eadail a paib paróibear móir mnti le peatá. Ní paib aon paé le fupmóir na nvaome mnti le bail a cup oipéu péin o'fágaib an cogad níor meara aipir iao mar dóis pé a n-aíaró dá ngnóta. Tá ganntan beaca pa típ anoir. Níl aon pur ip mnti a tarramg tpuoblóiró i oipir ná ganntan beaca. Na éantata rím níl neapit guail mnti ná áobap temead. Tá cuir móir de muntip na héatáile anoir a' ceapad go bfuil an paíaltar po-tugta don cogad agus naé bfuil aon éur leo leir an típ a cup un cinn ná le díob a cup uipéi. Tá cuir eile acu agus feicear díob gupb é an pí ip cionntac leir an meac atá ar an típ. Síleann ríat-pan dá mbamti an copóim den pí agus céim ríor a tabairt do luét paróibear gupb áiróibéil a paáó an Eadail ar aáiró. Feiceamuró linn.

Feilm Máit.

Tá feilm máit póp as an Sapanac, rím i. Éipe. Si ip fúiré ma feild aige agus pí ip véacpa leir rsearó léi. Ní leigpe pé do na vaome méatú mnti. Dá laíat vaome dá mberó mnti ip ead ip fearp leir, mar ip amlaró ip mó a mberó áit beirídeac mnti agus maipit-feoil le págaib aige aipir. Ní leigpe pé aon véantur, paócaplám ná oipreaca a cup ar bun mnti ar fáitcior go mbamfóir an tréat de péin nó go mbead vaome pan oileán leir an mbeaca a íoú. Éipeannac ar bí a éamteócar ar aipgeat

a éipmniú le véantur a cup ar bun nó leir an típ a cup ar a' cuipfeap ipceac i bpió-rún é. Bí peacó millíun véas agus píe (millíun) punt aipiró de bpadac as an Sapanac ar éipm i n-uiparó. Veir vaome go paib a dá oipeat rím uipir an bpadac a bí aige ar olann na héipeann agus eile. Ip veapóca an rseal go paib níor mó aige aipir ná o'amóuig pé. Níl fíor céaró a béar aige i mbliatona aipir. Ní miongnat naé maic leir rsearó léici agus ní rsearfa gan tpuoblóiró. Ip mar ip píú dó póilíor agus paíóuipí a íoc le spéim a éonneat uipéi. Tá aipgeat na vaome péin dá n-íoc agus dá n-íoc go maic. A spéim ní rsearfa le éipmíat ip geóipa pé éipeannais le cuiró leir le n-a éonneat ríor. Ip beas acu rím atá pága anoir.

Sean-Énás.

Cuile pioaóct éumáctac a glac plaiteap agus foplamar ar cuir maic den doiman o'éipig pí an-móir i paróibear le n-a linn rím. Mar rím bí an rseal pa Róim fao ó nuair a bí an doiman ar fao fúici. Bí cuile pioaóct rsearfa aici le paróibear na paróibear a véanam dá muntip péin, le íce agus ói a tabairt díob, le fléiró agus péarta a tabairt díob, agus le caipleam móra a véanam díob. Bí rglábuiróe aici ar na tíopca a bí pá n-a rmaóct le obair a véanam dí i n-aipge nó ar a mbeaca. Ní paib ar a muntip péin ac an obair ip galánta, obair a n-íocparde go maic aipir iao, agus maipir leir na vaome paróibear ní paib aon ceo ar a n-aipge ac a' caiteam leo ar ói agus paíaltar, rpióit, dampa agus plépacá an uipir naé mbíor i scoisó ip na péigíuim éomíctigeaca. Mar rím do Sapanac fpeirim é le goipir. Bí na héipeannais aici leir an obair domáipceac agus an rglábuiróeac a véanam nuair naé paib aon obair ná aon tpaócpá paíaltar le págaib acu ma n-oileán péin. O'féat pí páige móir a tabairt dá luét ceipre mar bí go leor pioaóctai eile ceacáta aici agus bí an t-aipgeat paipirig.

COR I N-A' AN CUIR.

Cébi bocáil atá Éipe a págaib agus tá pí dá págaib, tá an méir peo de páram aici: níl aon pioaóct eile i ndon ceapit ar bí a baint den tSapanac ná beapit a imipit leir ac i. Bí dállaó mullós aige ar an Meiriceacá agus an fpanacá ma amadán cóighe aige, díoir an Rúipeac a cuir póla ar a fon agus eus pé fopita agus ocpaí dá vaome agus anpós ar a típ-agus gan aon ceo dá bapir as ceacátaí acu. Ac ní paib aon héall ar an Éipeannac ar an bpad rím. Tá pé po-oile, po-éleacáac ar veapitáig-eacó Sapanac agus ní i ngn-fíor dó péin atá pé amlaró. Ceacá ar bí ip maic leir an Sapanac a véanam péarta ar éipmíat caipre pé a véanam op comair an tpaógaib. Bífeapir leir péin a véanam i ngn-fíor. go háipéiró ó tá fíor aige go bfuil na héipeannais i ndon muntip Meiriceá a cup m' aáiró agus go bfuil rím véanta acu. Bí an Meiriceacáac meallta aige agus bí conn-paó ionann i' ceangaithe eacóipru a véap-paó connam móir don tSapanac, connam fearp agus connam aipgeat, dá oteagao

pé un cinn. Bí rím geall le ceapta an t-am a nveaca éamonn de balépa anonn gup cuip pé aóir ann. Níl aon gnióm ip mó a rímne Clamne faeóeat ó túr ná eúil a cup ar an gconnpaó rím. Tá díol anoir as an Sapanac an lám láirip a imipit ar éipmíat agus tá pé dá himipit uipéi ac tá fíor aige naé bfuil aon díuille dá mbuailpe pé uipéi naé ngórtóca é péin agus naé nveanpa oócar dó péin mar a gceatona.

Dia dá tabairt dó

Bíod na vaome an-trimpli, an-treapóir-eac fao ó. Bí beipit compádaróte ann agus bí ríat an-boét. Bíod fearp acu agus níor éomnig pé spéim ar aon blap aipam ac éuite piginn a o'fágaó pé a ól. Ac dá mbead pé as an bpeap eile éonneat pé spéim aip. Ac faoi veiréat i' faoi deo, fuaip pé cúpla punt i n-áit eipm i' bí a éporde i mbáip a méipe i' ní paib fíor aige ceapit ab féapir dó a véanam leob. O'imig pé annrím go bpaíat pé fearp eipm a éonneat dó iao. Cpeirim gupb é an t-am é a paib an Slánuigheoir ar an talam mar capad don fearp peo é. O'fapirig an fearp de cé hé péin, agus tpuabairt reiréan gupb é Dia "Muipe, máit tú," ar reiréan, "níl dume ar bí ip ríupáitce dom mo cúpla punt a tabairt dó le cup i otaipge ná tú" "Cuipfeat i otaipge díit iao," ar paan Slánuigheoir "nó go oteapituge ríat uait." Tpuabairt pé go nveanpaó rím. Ba gáipir na díaró gup capad a compádaí aip, agus cébi pur a bí aige bí pé dá ól mar b'fapirion leir.

"Apu go mbuipreacó míle meara véap tú bliam ó noét," a veip pé peo, "cáil tú a' págaib an aipiró i gconnaróe tréip tú beir as ói a mbeiréann tú aip, nó cé tugar díit é?"

"O muipe," veip an fearp boét eile, "naé bfuil Dia dá tabairt dom."

"Dia dá tabairt díit," ar reiréan.

"Sead" veip pé; "naé é a tugar do cuile dume é."

"Dap ríat," veip pé. "níl fíor a'm naé iao mo cúpla punt a tugar pé díit. Ac ní hé ip cóip"—Ar go bpaé leir. Ba gáipir gup capad dó an Slánuigheoir "Sead," veip mo dume, "bfuil mo dá punt a'o dom?" "Tá," veip an Slánuigheoir. O'imip pé annrím cé an páé é tigeacó dá éitú éom tuac. "A dume díit-céitíde," a veip an Slánuigheoir, "tá pé annrím cáil paí bun an énocám agus tabairt leat é." Cuair pé go oí an áit agus bí an áit uilig lán le aipgeat agus níorb féirip leir bpeit aip ac ar a dá punt péin. Táimig pé go oí an Slánuigheoir an áit-uipir.

"Ópu" veip pé, "tá an áit uídan lán le aipgeat agus ní féatpam bpeit aip."

"Ac dá otegeat an fearp eile bí i n-éim-peacó leat pa." a veip ar Slánuigheoir "véapfaó pé aip." O'imig pé annrím agus a dá punt aige go oíge pé an baile dó péin.

As peig Ní flaitbeapita a éuala mé é peo.

peadac ó deáram,
áipir, leirip meallam.

IARZAIPEACHT 1

3Conamara

Ir fáo ó n-a céile an bealaí agus an cúma a mbíod na daoine fa gceannairí seo a5 iarzaípeacht anoir agus bíod ríad fáo ó. Timcheall le céad bliadán ó foin nó mar rím, ní bíod móran báo peóil ann. Báio iomairta a bíod a5 fupmóir na n-daoine, agus a5 iarzaípeacht le doirgíste bíod ríad so n-áirí; ac so mbíod píora nó dó de eangais a5 corpr-óime acu. Siad na mná a bíod ann ran am rím a shíod agus a deapuígead na líonta.

Le linn tuicim na hoirde fead o'iméigead na báio amac so oí banc an éirg, le haig, a scur líonta a cup, faoi comair na hoirde. "Cup rearta" ba h-iondaimil leob a deanamí ran am rím—fé rím na líonta a cup ar mupbáirde le cloic móir fáda ceirpe coirnéal a mbead eang gearrta tairt timcheall ma lár i puóit ir so mbead áit na pópaí mnti. Bead annrim timcheall le veic bpeada fícead de pópaí láirípe ar an scloic eangaisge agus an ceann eile oi ceangailte de éluair na heangaisge. O'iméod' na báio a baile annrim agus o'fásgad ríad a scur eangac annrim so oí marom lár na báraí nuair a éagad ríad aipit le iad a tógail, agus ríil acu so mbead glac ponnac nó ríadán ionntu. Ir minic so mbíod. Uaireanta eile ní bíod a ríil acu t'péir a scur anpó a5 iomparí ar fead na h-oirde, mar bíod na líonta so minic cupta a bpead i bpaiprge agus so minic fpeirim bíod a scur eangac ríallta o céile a5 fíogais. Bíod fpeirim leob annrim dul amac nó so scurpí cóir oíru leir an mbíod eangaisge.

Ba anpóiteac, cuair, pluc, fuar an obair iarzaípeacht ran am rím. a5 iarparíob cnúdán—rím iarzac a bíod i sceirt so móir fpeirim fa tpean-aimpí. Le doirgíste ab iondaimil a bíod na cnúdán dá marbú, i ndíad an báio le beagán ríuda. Nuair a tairpamntear ipceac fa mbáio iad ní fpeirim bpeit oíru den túbán, so mbuailtear faoi n'péir iad agus so bpeirge ríad báir. "A tairpamnt ipceac agus a bualaí fáoi'n péir—rím é a marbúig an cnúdán." Sé an t-árbair é rím, mar tá an oipead vealí ar an scnúdán nuair atá fé beo agus so rparpáí ríad dume; agus nuair a bíod fé caillte ní bíonn aon bpeir ann. Ir iarí ann deap, blaíra, milir é. Ní marbúigtear móran acu anoir éor ar bit.

Ir móir an t-árbair tá ar an raogal ón aimpí rím so oí an aimpí láirípeac. Tá báio móra láirípe a5 fupmóir de muntí na háite seo anoir, ríad rím Nobbies, gleóiteóga, agus púcam. Tá so leór emeálaí iarzac dá deanamí ann fpeirim. Tá iarzac dá deanamí ann le líonta, le ríilléad, le tairpamnta agus le doirgíste. a5 iarparíob ponnac agus ríadán so miondaimil bíod na Nobbies. Dá fícead píora eangac ponnac bíod a5 gac báio acu agus veic bpeira fícead de líonta ríadán. Bíonn báio acu rím agus an dá tpean líonta an-daoir—fuair le dá céad veag punt. Tá oirípeac móir ríur na líonta ponnac agus na líonta ríadán. Tá na líonta ponnac dá fead veag agus fíce ar fáo agus t'pí fáda so leir ar domam. Tá dá pópa le n-a n'píum, a doirgíste pópaí na scorpai oíru. Bíonn na corpai an-gar dá céile ar an t'píum, i bpoirgead t'píog dá céile. Bíonn dá pópa eile fínte leir an ióctar, a oí gcar na pópaí ióctar oíru. Comnigeann i a pópaí ióctar rím an eangac ríste ríor ói oíum, mar bíod na corpai ar an t'píum ar báir na fapirge. An ríáite a bíod rím na líonta ní móir é veit so maí. Cuirtear fá tpean agus fuair iad a. (tairpáta agus bairpáta) fpeirim fa gcarí na nglacpá ríad an t-uirge, mar lobpáir an ríáite má téigeann an t-uirge ipceac ann. Oíruac so leir nó mar rím a bíod i rna mogaill ran eangais ponnac. Fíce fead' a bíod na líonta ríadán ar fáo agus oet bpeada ar domam. Bíonn pópaí le n-a n'píum agus le n-a n-íóctar, mar an eangac ponnac, ac so mbíonn na

corpai níor fíre o céile ar an eangac ríadán. Sé an t-uirge a bpeit an eangac ríadán com domam rím, mar so mbíonn na ríadán a' ríam domam ríor fa bpaiprge, agus bíonn na ponnais a5 iméac i mbáir uirge. Na mogaill a bíod ar na líonta ríadán, timcheall le oíruac bíod ríad ar méio.

Irceac i gcuair na fíallíne a bíod na báio a5 iarparíob na ríadán; agus i mbaile móir na fíallíne a ceannuirgear na ríadán seo. Siar ó oíruac áirann a bíod na báio a5 iarparíob na ponnac. San díbpeán fead téirgear ríad amac. Bíonn móir-fepreap de fupmí m'gac ceann acu. Tairpóna a5 a ceatáir a élog a fágair ríad an calaí cuam, agus bíonn ríad a' peólaí annrim so mbí an gíuan a' oíul fáoi. Annrim ríuríocann ríad an peóil móir agus iméóda ríad fa jib agus m'ran peóil beag. Tairpígeann an cuiréann annrim a5 cup na n-eangac amac ar bóro na heangaisge, agus ní móran ácair a bíod ríad dá scur. Bíonn pópaí annrim ar éluair na heangaisge ceangailte de ceann an báio. agus ir veap bíod na corpai le fepcealín-aon líne oípeac amám amac ón mbáio ar fead t-áirípe. Léir mar bíod an ríur a5 iméac annrim, mar ríar nó amár a bíod fé a5 oíul, ir amláir bíod an báio a5 iméac, mar dá méad an gála, tá na líonta i ndon an báio a tairpamnt ar ágaí leir an ríur. Com fáo r' bíod na líonta cupta, bíonn an eann móir leagta anuair, le leirg é a veit a' gabáil gaoite ná a' corpíge anonn agus anall fa mbáio, mar amuir ran áirípe coiméigeac rím, bíonn bun a5 an bpaiprge i gcomnirge 7 oí ríur na ríoráile bíonn an báio a' luaríán. Nuair a bíod oíruac-aimpí ann agus oíruí fapirge, ní móir oíut veit éirípe agus cora báio a veit ágaí, nó veit éleacac so maí le ríudal ar deck, mar dá mbead dume améolac ann, bead fé dá leagan agus dá éairéam ó taob so taob agus bead fé i gcontubairt fpeirim oíul tair bopó amac agus a bádaí, mar, mar aubairt an ríur-ríad: "ir namáio an éirípe gan i a fíglíum."

I ríur an ama rím a mbíonn na líonta cupta, bíonn dume den fupmí a' fapir, dume ar gac oíruac ar a t'píum, le fapíceíor so n-áirípe' an gaoí agus so ríadán an báio ipceac m'p na heangacá nó so oíruacá aon báio eile ríalac oíru. Ní deantair deapmáio fpeirim gan an lampa a veit larta ar an gcarann beag.

a5 a n-aon a élog corpígear ríad a' tairpamnt fuar. Bíonn pópa móir láirípe fínte le hioctar na n-eangac agus ir aip a bíod meadócam an báio. Bíonn ceann an pópa seo ar an gcarpan agus bíonn dá láim iapam ar an gcarpan a mbíonn beirte fepir dá gcarpó; agus léir mar bíod ríad dá gcarpó, bíonn an pópa a' teacit ipceac agus an báio a' oíul an emn fuar ar na líonta. Bíonn fepir éor faoi deck um emn ran mbáio a' comneal an pópa ríste ón gcarpan; beirte fepir eile a' tabairt ipceac na n-eangac, agus beirte eile dá ríáil ran houlc. Nuair a bíod an píora veiríur ipceac acu, áiríuigeann ríad an eann agus deantair peóil agus iméigeann ríad ipceac so oí an áit na scurpíar an t-uirge um an marpáir ar. I scloic na Rón nó i scill Rónam fead cuirtear an t-uirge i mboríga agus leac-oirge oíru le iad a comneal úr so oírege ríad so Sapaná.

Bíonn na gleóiteóga agus na púcam a' ríudal ar móran aon emeal amám iaríge. Timcheall agus aon méad amám iad fpeirim —i ndon ceatáir nó éirí de tonna meadócam a ioméur—agus beirte fepir o'fupmí a bíod ir gac ceann acu. Báio veal-fopígeite iad agus t'pí emn de feólaí acá ar na gleóiteóga—an peóil móir, an peóil t'píog agus an jib—dá feóil a bíod ar an bpúcam—an peóil móir agus an jib, le ríilléad agus le tairpamnta so miondaimil a bíod ríad a5 iarzac. Sé an bealaí a mbíonn an ríilléad deanta de doirgí fáda bíod fuar le céad fead ar fáo. Sé an t-ann a blaíurtear ar an doirgí fáda seo oíum an ríilléio, agus annrim bíonn cean-

gailte den oíum, t'pí fáo ó céile, fáo so leir de fírua a doirgíar fupíreim aip, agus túbán ar a ceann. Bíonn baíte ar an túbán rím de ríadán gáimí, nó de píora éirg mar ponnac, mangac, glarós, iaríán, ponnac-Spáimneac nó péirte eile a bíod ran t'píog a doirgíar lugaíca oíru. Ir mall an obair ríilléad a baíteáil. Nuair atá an baíteáil deanta, corpígeann tú dá cup amac ar an mbáio. Ní móir oíut a veit ríuamda so maí a' cup an ríilléio.

Leirge tú amac an élog emn ar oíur, mar atá élog den t'píur rím ar gac aon ceann den ríilléad a bpeit pópaí fáda aipit agus buairde oí cionn na fapirge oíru. Bíod an ríilléad annrim fínte ar ióctar na fapirge, éor le cuimíar na ríuríge. fágair cupta annrim é ar fead cúpla uair an élog. Tóirge ipceac annrim fa mbáio é agus do péir mar bíod fepir dá tairpamnt, beirte fepir eile a' baint ar éirg oi agus fepir eile dá ríurí ríor i gceiréan agus a' ríurí na túbán tairt i gceiré atá ar véal an éiréam.

Ir iomda emeal éirg a marbúigtear le ríilléad, eargamnta, ríur, ríolaburc, leat-burde, tairaburc, bó leat-burde, langai, t'píog, culmóirí, eadóga agus fíeangais agus so leór eile. Ir na ríuríge agus ar na fuar-leacpáda fead cuirtear na tairpamnta. Ballaig agus mangais agus bpeir gála a tóirge leir na líonta seo. Éor ar ióctar na fapirge a bíod na tairpamnta cupta. Bíonn luair le n-a n-íóctar le iad a comneal éor ar ióctar agus corpai ar an pópa uacatáir leir an eangac a comneal ríste ón ióctar.

Ir minic a bead tú a5 iarzac ar fead an lae agus gan a bupail a marbú, mar "má meacann tú téirgí a5 iarzac."

SÉAMAS MAC AN IOMAIRÉ,
Muirg-Inir, Cáma.

PARTALÓN P. MAC A' BÁIRO,
SRÁIO TREASNA, fíallíne.

Deapuígeóir agus Sioll-íleapadóir Oígar
Eaglaire agus Píandó.

Cuile pur ar a fapirge.

Teap-míreac, Taírean-oíreacá, agus
fapirgeam Tíste.

ROIBÉARO MAC DOIMNAILL,
SRÁIO DOIMNIC, fíallíne.

Mumíu céim-rígeil:

"Plumbur," fíallíne

BRÓGA NA LAOI.
na BRÓGA IS FEARR LE CEANNAC
a5

SEÁN Ó LAIÚE,
1 MBARR AN CALTA, 1 fíallíne.

An Teac a bpeit élu aip le hagaró
Tae, Píona, Bíotáilte 7 Intreac Tíge.

•••••

m. breacnac,
SRÁIO ÁRD, na fíallíne

Níl aon t'píora m'p na cúirí a bpeit níor mó
eapíuríe gaoiteac le fágail ann ná a5

A. moon, Teoranta,

A bíolair cultaí fepir, hacáí ban 7 gac aon t'píur
éadais fepíear o'fepir, bean, nó páiríe.

FOIRGIONTA EGLINTON, 1 fíallíne.

fáinní.

má deapuígeann fáinní baíe ríuríob éugam-ra
7 cuirpíear éugac leabáir a bpeirge tá gac eolair
i n-a oíad ann. Tairpéanfa fé oíut an éad le
aipígead 7 aimpí a fágáil 7 t'píoblóio a fepáimnt.

S. faller, 1 fíallíne.

Tae, Píonta, Bíotáilte, Cuile Sóir ar
feadair.

míceal breacnac,

An Ceapnós, 1 fíallíne

BÍ SNEACHTA SEAL AR SLIAB

Miceál Ó Máille ("Diarmuid Donn")
a cuip Saedils air.

I

Bí sneachta seal ar sliab,
Bí fíod 'ra rpeir,
Nuair rugaí an leanb Cúirt
Ar ordúe féim.

Cup-rá.

Bí amgla saea caob
Sabail vipeact faoi fonn:
"Venite Adoremus Dominum."

II

Sí Muire Máear glé
De fíod Éada an blá
Ó'pí gemead don-mhac Dé
So réannair, clá.

III

1 scoimveact Muire ir Cúirt
A bí lae, fann,
Bí Seorán Naomta fíor
Na bpiadunir ann.

IV

1 rtabla folam fuar
Ina raib buaib faoi óion
Cuairt Rí na nDúl un ruam
So huaisneac, caom.

FUAISRAÓ.

Má téigeannt tú tar fairsge i gcúrrai an
craoíl
Aur captar leat rgarairi tar rgrúu
léiginn,
Ir móirán náire duit agur ir mí-fúil an
rgeal
San a beir meabrac glé i vteanga mín
múir do vúide féim.
SEAMUS MAC AN IOMAIRÉ.

NA RUADÍ BEAGA.

Leabair pictiúirí don dor ós, Dánta
Saedilge ann agur clúad deap rlaet-
mar air. 'A cup amac as

CÓLUET FOILSIGTE DÁIBIS.

8 Spáir lomear, baile áta cliait.
A luac, gd. Téarmai fa leir do fíopa-
vóirib, do páirtí ra nSaedaltacat agur
rsoiltaca.

m. Ó hainmúide,

Taoidean-oirpeaca,
Spáir tpearna

SAILLIM.

Cuite ruo ar a raoirpe.

MÁIRTÍN S. MAC CUAS,

Lón-ceannairde,

BÓCAR AN CAISLEÁIN NUA,
1 nSAILLIM.

LIAM UA FÉIMNIDE,

Lón-ceannairde,

Fíon, beoir, biotáite, Tae ar feadar.
SRÁID LIAM TIAR, 1 nSAILLIM.

Beir ÉIRE láirí má bíonn Clainne Saedalt
láirí. Iúir an feoil ir feair agur
tá rí rí le rágail ó

Ó FALLAMAIN,

Spáir Seata na Mamirpeac, 1 nSAILLIM

SEÁN Ó NEACHTAIN,

Lón-ceannairde,

Tae, cobac, biotáite, fíon nac féirí
a fáir.

SRÁID TREASNA NA SAILLIME.

CLAMPARTO ÁRA.

Bí dume uaral fad' ó ann agur bí ré
an-ghaoidemáil den craoíl. Uair ar
bit ariam a táimís ré irteac i vteac óil
blaoidpeac ré neap óil dá mbeaó irteig:
agur an méir a beaó blaoidte as donume
eile v'ioepac ré ar a fion, mar náir léis ré
don peicneail ar donume ariam. B'ann
dó peo Clamparto Ára. San am éadaona bí
ceannairde ann agur níor tús ré veor le
n'ól v'donume ariam, agur bí an-vpoc-
cail air mar nac v'pacar ariam é a' vut
irteac i vteac óil. Dáó é ann vó-ran
Mungó-Mangó. Bíor buacail aise as
iomcar an mála dó mar bí ré féim com
bunáiteac ir nac n-iomcaró' ré é.

Tárla gur capar é féim agur Clamparto
ar a éite lá agur mar bí fíor aise cé'n
róir dume é v'iarí ré irteac i vteig óil é.
Blaoid ré rgarí móir óil annir i vteit-
eannar so n-iocpac Clamparto é. Ac
v'innir na daome vó Clamparto cé'n róir
dume a bí ann agur nac v'cus ré don veor
v'donume ariam fíonhe rí. Nuair a bí
an méir óil a bí blaoidte ólta, v'fíaruir
Clamparto Ára céaró a bí ré a' vut a
véanam leir nó cé'n éad ioca a bíor
le cup air.

"Óru," arfa an ceannairde, "céaró a
véanpamuir leir? Fágpac roir vó láma
féim é." Bí an ceannairde lán-tríráilte
nac mbeaó pígin den óil air féim. Ac peo
mar rinne Clamparto Ára: "Vuel," v'oir
ré:—

Cearaim-re trí ríilleaca ar Mungó-
Mangó,

Agur trí ríilleac' eile a damt den
mála,

Sgillins ar lingo-langó (i. buacail
an ceannairde),

Agur ríillins ar Clamparto Ára;
mar bí leir agur imeact san ruo eigin den
peicneail a beir air féim. Sin mar fopraig
ré an ceannairde.

PEADAR Ó DEARÁIN.

SEAN-FOCLA.

Ní rleamam an laos nac lizeann a
mácar féim.

Ní carceann an camt an t-éada.

Ní tagann báp san triocair.

Ní mar ríltear bítear.

An té nac v'fúge an feoil ir móir ir
fíu an t-anduir.

Taóair aipe don éir agur beapra rí
vuit.

Lám a' lorgaó 'r lám a' tárráil.

Bíonn raimt i ndiaó na ragar.

Ní sae lá a marbócar páirín rírráil.

Buail an t-iaráin fad' 'r tá ré te.

Ná pás riam don lá márac an ruo ir
féirí a véanam mui.

Dallai ruara gníor bean-tige ruarac.

Ir feair peo é ná cá v'fuit ré.

Ná cómar na ríciní so v'caga ríad
amac.

Fágann na ba báp fad' 'r bíor an feair
a' fáp.

Ir glar iad na enne i v'pao uaim ac ní
féarpar.

Dume san vinnéar, beir ar fúiréar.

Téig a córlaó leir an uan agur éirí
leir an éan.

An té acá tíor buailtear cor air, agur
an té acá tuar óltaí veoc air.

Ní bpeaóac gníor v'pocán ac mín.

Ná bí ar v'cúr ran b'pocac ná un veirí
ra scoill.

Ir feair marcuígeac ar fadar ná
coirveacac dá feadar.

Ir feair beagán den saol ná móirán den
carcannar.

Dá fíor vuit vó éda ir fíor vuit vó
léine.

Ní lia rmeára ra v'pógar ná baramla
daome.

STIOPÁN Ó HALLAGÁIN.

ASAL.

A' v'paca tú an t-aral ar upnaige?
Má conaicear féim níor labair ré.
Ac táimeoacac ré cluairí ní coirúge
(caóirúge)
Agur cluairí ré amac ar an v'omam i.

POITÍN.

Bí feair fada ó ann agur bí poitín véanta
aise. Conaice ré na póiríor a' teact agur
cuair ré i v'pocac. Ní raib don v'pocac
as an mmaoi 7 nuair a táimís an póirí
so v'cú an v'pocac v'pocac ré "good mor-
row" Sí rípe gur éaró v'pocac ré so
marbóacac ré i agur fái rí amac, "Ó, ná
marbúig, ná marbúig. Tá páirín raorín
leabair agur an ceais aise."

CAMT NA MUC.

Cuair dá muic agur banb irteac i n'gar-
ra coirce agur táimís feair an coirce agur
buail ré buille ar ceann acu. "Ní raia mé
apir ann a coróce, a coróce, a coróce."
v'oir rípe. "Muir ní raia ná mure," ar
an ceann eile. "Mar rí am v'oir ríó i
scomuirde, i scomuirde, i scomuirde"
v'oir an banb agur é as iarráir a v'ut amac
i v'pocac a bí ra rílarde.

[An feair a cuip eugam na ríocai rí
tuar cuair a am am v'omam.]

CAMT NA N-ÉAN.

An Coirce Fíaróig.

Sut, sut, sut(é),
Céaró rí na ríocac, ra ríocac.
Muraeo, Muraeo, ríarail a' fíarac
Nac v'piceann tú rílepe, rílepe ra ríocac
Sa ríocac v'pocac ríall.

An fíaróig (=An v'ean-fíaróig=an Mionnán
Aerac.)

Dici, dici, mocus, mocus.

Ir bpeamti iapac,

Ir lorg a v'pocac

A rítear amac.

[Dume ar bit a éumneocac cuir vó
na camteanna peo agur a cuirpear
eugam iad veiríur buirdeac vó.

—F. AN STUIC.]

Ó FLAITHEART IS.

Spáir Doimne na Saillim

Capra na móra, capra na beaga, 5 éar ríoc-
pocac, ríarail. Ní cuirpear moill ar
éinne; fúar, 49.

Ó cloicbheartaigh 7 a comh. 86 SRÁID NA SIOPAÍ, 1 NGAILLIMH.

An t-eac ir fearr le h-áirí eapraíde
iarrann, fíolca, 7 tiorfán tige do ceannacht

— MÁ TEARTUIGEANN —
AN FEOL IS FEARR

uas 7 a fágail ar a luac, nó má teartuigeann
dagán, picíní, muic-feoil nó bhróáin ina fearúr
uas, téirg 45

SEÁN O GALLCOBARI,
POINGIONTA DÚIN ÉIRINN,

1 NGAILLIMH.

Ar a éirí talman féin nó ina éirí ríoból a
beirtear, cóigear 7 meathuigear 'cuile beirte-
beac, mar 7 caora 7 uan dá marbuiigeann ré.

PROINPIAR MAC CONMARA
7 a comhluet.

Dioitóirí 7 Reacadóirí
Tae, Fíonta 7 Beata.

1 NGAILLIMH.

ní éirí le doimne a fágail ná bfuil eapraíde
— outéarac 30 leor annroo.

Már mian leat ROGAR
maic a ceannach, nó már
mian leat veir a cup
ar an gceann atá agat,
téirg 50

S. MAC AN BÁIRO,
AN CEARNÓS,
1 NGAILLIMH.

féac!

Bí cinnte 7 téirg irteac 50
bfeice tú a bfuil de : : :

ÉADAC le h-áirí an Seimpró
le díol 50 han-tráor 45

TOMÁR MAC SUIBNE,
1 NGAILLIMH.

T. DÍOLÚN 7 a CLANN MAC,
LUET DÍOLTA SEOD.

Díolúin a éirí an t-eac po ar
un 1750, 7 cuiread ar éirí na
ngadán buirí mbailé áta Cliaí
1784. Luet véanta fáinne an
Cliaí. Sgéal an fáinne le
fágail 1 nairce.

T. DÍOLÚN 7 a CLANN MAC, 1 SPÁID LIAM, 1 NGAILLIMH.

TOMÁR Ó CATÁIN, LÓN-CEANNAIDÉ,

SRÁID NA SIOPAÍ,
— 1 NGAILLIMH. —

Díad, Tae, 7 Fíon ar feadap.

TEAC NA h-OLLA

SRÁID NA SIOPAÍ,
1 NGAILLIMH.

Cuirte le véantur na : Cultaí 6 50/-
neineann 7 fábail airgead. 50 ocl 80/-

Ceannuig éadac ar bit teartuigeap uat
45 tíg

TOMÁIR UÍ CATÁIL,
1 NGAILLIMH,

Áit a bfuige tú luac do éirí airgí.

AN HALLA LEIGIS.

SPÁID SEATA LIAM 7 SPÁID DOIMNIC,
NA GAILLIME.

Sac leigear ar feadap 7 ar gloine.

Sean ó faoláin, L.P.S.I., POITICIE

AN SGÉAL DEIRID

a rsglob

miceál ó máille

("Diarmuid Donn")

naoi ngábad an giolla dúid

le fágail ó

comhluet oideacais na
néireann,

Ar fágail arir.

Leat éoróin (Glan) a luac.

Duine ar bit a teartuigeann "An Stoc"
uair, nó ar maic leir fuagrad a cup ann,
rsglobad ré 45 an mbairteoir .i.

AN T-ATAIR Ó CEALLAIG,

SPÁID DOIMNIC, a 23,

1 NGAILLIMH.

Trío an bportá - - 2/8 fa mbliadain.

" " " - - 1/3 fa leibhliadain.

Maroir le sac ábhar rsglobad a terdeap
fa bpaipéar cuirtear rsgéala 45

TOMÁS Ó MÁILLE,

Coláirte na hIolrsoile,

1 NGAILLIMH.

AN STOC.

AN NODLAIG, 1919.

Cúiteam an diabail bíg.

Cuaird rsglob amac 'a tpeabad lá.
Ní it ré don bhuicparca agus níor tús
leir i gcómar a dinnéir ac rsgleabós
arám. Socruig ré an céadta 'un oibre,
agus ear ré an rsgleabós ma cota agus
leas fá bun cionn i. I gceann tamail nuair
a 'éirig an capall tuirgead, agus é féin
ocraic, rsgaol ré na húmaea di, agus leig
amac 'un innit pan bpaipéar i. Cuaird ré féin fá
éinne an cota nó go n-itead ré a dinnéar.
D'arrouig ré a cota nó go bpaigad ré an
rsgleabós, ac leat a fúili air nuair nac
fáb tuit, uat ná tuairpiz an arám le fágail
aige. Cuairteig ré trío ríor agus trío
ruar, cotaig ré, éraic ré agus o'ac-éraic
ré an éarós ac 'deamán rín rsgleabós a
fuair ré. Bí iongnad an domán air iur
com hairteac reo éirge do. "Ní fáca mé
éinne ag tuit an bealac a beapad leir i"
ar reirpan leir féin, ac le rsgéat seair
a véanam de—an fá a bí ré ag tpeabad
táinig diabal beag agus rsglob leir é, agus
cuaird ar cula tuim a bí i ngar do nó go
gclumead ré an rsglob a luac mionna
mór agus ag earguini nuair a 'd'airpead
ré an t-arán ar iarrad uair. Trío go fáb
an rsglob cupra go mór trío n-a céile 'na

diaró rín ir uilig, níor dúbairt ré ac—
"ní bfuigead bap leir an ocraic, agus
cébí cé tús leir an rsgleabós b'féirir gur
gáirte teapouig ré uair ná uaim-ré, iteac
ré i, agus go n'véana rí maic agus pláinte
do." Cuaird ré un an tobair agus o'ól veoc
uirge agus leig a rsgéat. Na diaró rín tús
a, áirí ar an obair arirte agus cotaig
ar tpeabad.

Cuaird reo an diabal beag go mór trío n-a
céile agus ar go bpaic leir go tóin t-áir
diabal go hipeann agus o'innir an rsgéat
do, agus dúbairt leir i n-ionad an rsglob
an gclumead a mallá gurp é a beannacht a
tús ré do. Cuaird reo an-múiriam ar an
áir-Diabal. "Dairle," arpan t-áir-
Diabal, "má fuair an rsglob an ceann
ir fearr oir, níl don aimpéar nac é rín
t'fáillige féin. Ní véacair i gclonn na
hoibre i gceairt. Go veimín féin ir oir
an trolamair dúnne rsglobad ven tróir
ro agus a gcluid ban leanamaint don obair
reo, agus má leannann ní móran moille go
mbí rín bairuigé amac 'r amac. Ní cuir-
pídear ruar leir reo! Imtíg leat, agus
tabair ar air a rsgleabós arám do agus
mura bpaigad tú an ceann ir fearr air taob
irteig de trío bliadna, véarpa mé liom tú
agus tumpa mé pan uirge cuirtece tú."

Nuair a cula an diabal beag reo táinig
cúit le fáirteoir air, agus níor éirge na
roela páirte 45 an rean-diabal ná bí
ré ar air arirte ar an rsgéat reo agus é
a' cup na ceirte trío na céile an éarí a
mb'fearr leir an buair fágail ar an rsglob
bí ré a' maectnam agus a' ríor-pmaomead,
agus fa veirtead cuimnig ré ar beairt.
Gleair ré é féin i gcluid rín fúidail agus
cuaird ar aimpéir leir an rsglob. An éarí
bliam dá fáb ré i reirbír na rsglob
cuir ré iatad air an t-arbair a cup pan
talam ba flice dá fáb aige mar táinig
an bliam an-tríam ar fá, agus nuair a
bí 'cuile arbair fa tír calcuigé ruar leir
an tríoam bí arbair na rsglob a' fá
go bpaigad bopramail, agus an bliam rín
bí an-torad ar fá 45 an rsglob—
oirtead rín agus go fáb fúigleac aige ear
mar rínne ré úráir de. An bliam a bí
éugann cómarlig an buacail aimpéir
dá máigirte a éirí gnam a cup pan talam
ab áirte dá fáb a' fábail leir mar táinig
an bliam rín an-fúic ar fá, agus nuair
a bí cup na gcomarran ar fá ioríge 45
an bfuicéan agus lobta 45 an mbairteig bí
arbair na rsglob fá torad céadteac mar
ní véarpa an oile don veap do. An bliam
rín bí oirtead rín torad ar éirí na rsglob
aige, agus go fáb go leor le hais na
coire timne aige narb féirir leir ionú
cor ar bit. Cómarlig an fear aimpéir do
biotáille véanam de. Mar bí ré po-
comairleac, agus meap mór aige táirir
rín ar an mbuacail aimpéir, glac ré
a cómarle agus rínne uirge-beac de.
Nuair a bí ré véanta o'ól ré cuir, agus
tús ré cuirtead dá éirte don oile. Nuair
a táirleig reo ar go bpaic leir an diabal
beag un an tpean-buacalla dá innreac
do gur seairr anoir go mbead cúiteam
véanta aige pan bpaipéar arám. Oimtig
an rean-diabal é féin nó go bfeicead le
n-a dá fúil céarí a bí le tuicim amac, mar
ní maic gur éirte ré an diabailin ós.
Táinig ré go tóin teac na rsglob aige
conaic ré go leor éirteann doime annrín
ar fleir agus féarta, agus iad a' toruige
ar ól na biotáille, agus bean an tige ar a
táir a' réirteac ma gcomair. leir an
bpuirra a bí fúit o'éirig léití a cor a buacal
i n-as' an buir a fáb na gloimead air
agus o'oirte gloine. Cuir reo buile reirge
ar fear a' tige agus tús ionú beil dá innair.
"Nai," ar ré, "féac ar an bpaipéar atá
véanta agat, agus ní hé rín ar fá é ac
an rcur bpaigad atá o'oirte, agus imtígte
amú oirann, a rean-oirteac de rpaigadán
mío-cúirglaite!"

Fá reo, buail an diabal beag uirteann ar
an Sean-buacail agus dúbairt leir tabairt
un ruime nac faoi rsgleabós arám a biotair
ag imreap an uair rín.

I diaró an áirann reo cotaig fear a'
tíge é féin a' poimnt an uirge-beac. Ní
fada gur buail fear boct de n cómarpan

An Porad

Is maísa a tógar
 Nó túsar mar poíam
 An bean ar an domhan reo
 Sitim:
 An t-am reo i n-uraid
 Da mair i mo cúlait,
 Mo hata bí ar feabhar
 Na tife.

Mo cóta mór coirp
 San cáiteam san tuit,
 Da mair iad mo rtoicá
 'S mo bhróga,
 'S dá bfeictá mo gairteal
 Is ann a bí an gairteal,
 M' obair 'r mair é
 An porad.

Bí cóta den fleece oim
 Den éadac ba daoine
 Dá bface mé i Sligeac
 Ar m'eolur,
 Stup bpeas murtin
 A táinig ar Corcaigh,
 Is fearad sup coirp ré
 Cróm dom.

Bí hum agus hám
 Cluad agus tráig
 Áiríu samuín
 Agus aolig.
 An láige agann
 'S an pleágan na haice
 'S cá bfuigmur feac
 So tici i.

Bí tuíne den fúmneois
 Le cup mpa gcuinneois
 Le haig na paiteoige
 A purgá;
 Agus rim é an deágh-blar
 Ar damne na haon-bó
 Cé sup doilig
 É 'deanam.
 Peadar Ó D'Earáin
 A cuip ríor é.

Dúnao Dópar.

Bí bean ann aon uair amháin. agus má bí
 nó nae raib is dóice liom supb éaró a bí
 innti ómpaé. Bí laos i gceann an tige
 agus cluadán ar an teallac agus an madao
 na coólaó ra gcuinneal. Bí crám muice ar
 an tpráio agus ríata ceapc a' faine ar a
 teacé iteacé.

Bí rí féin a' déanam cáca ar a mbopo
 agus a' bogad an cluadán le n-a coir mpan
 am céadna. Nuair a bí an cáca fuinte
 aici, buail rí amac agus o'fás rí an cáca ar
 an mbopo agus an d'opar forsaite ma
 diaio. Is dóice sup capad bean eicín eile
 léici sup fan rí an fad amuig. Ac nuair
 a fuair an muc agus na ceapca an d'opar
 forsaite cuadar iteacé agus toruig na
 ceapca a piocad an cáca agus bí an muc
 a rmuíreacé tair nó go ndeaca rí ríor
 i n-aice leir an madao.

Nuair a d'airis an madao i tús ré álaró
 cuici agus rí an muc agus o'ionntuig rí
 an bopo agus tuit an cáca ar an talam.
 O'airis na ceapca agus cuadar ar an
 d'pripur agus leasadar na poitig agus
 ríanpuig an laos agus rí ré ríte amac
 agus cuad ré trarna an cluadán agus
 éat ré an malpac amac ar an uplár, agus
 mepac go dtámie cloigeann an malpac ar
 an scáca bí ré péir.

Nuair a bí an méro rí déanta támic
 an bean iteacé agus iteapó adubairt rí
 supb é Dia féin a cuip an cáca in pan áit
 a dtámie a ceann. Ac go mbu cuma léici ó
 bí an páirte plán.

Dá mbead bpeit ar a haicméala aici
 ní fásfao rí an d'opar forsaite.

AMORU BREAETHAC.

(13 BL. O'AOIR)

Sgoil Coirp na Móna,
 a rípiob an ríeal reo ar pictiúra a
 lúig a oirde, Peadar Ó Máille.

Du ceapc dá gac gaeóilgeoir i mbaile

Áta Cluad san aon arán do ceannac

ac

ARÁN

ui

Cinnéide

AN T-ARÁN IS FEARR DÁ N'DÉANTAR

124 SO TICI 131 SRÁIO PÁRNEILL

agus

bácús naomh pádrais.

baile áta cluad.

Sután—3141.

Tá cultaí 7 cotaí móra nae
 : bfuil pára i na gcuinn ag :

Antoine Ó Riain

SRÁIO NA SIOPAÍ,
 :: 1 n'gailim. ::

éadac gaeóilgeoir ar feabhar le ríeal ó

PROINSIAS MAC DONNCAODA 7 A COMH,

: : 1 n'gailim. : :

4 uir olútar i gcuinnaró le déantur
 na héireann a cuip 'un cinn.

'An Branar'

Ta Uimhir na raithe seo le fail anois
 Aisti, Filiocht, agus Scéalta nua dhéanta.

Is. 3d. a fhiacha

(Sintuis bliana, 5s., saor tríd an bpost.)

Maran féidir leat 'AN BRANAR' a
 cheannach i siopa, cuir fios air go dtí AN
 BAINISTEOR, 19 Plas Eile, Baile Atha
 Cliath.

Sean-Uimhreacha.

Uimh. II, agus Uimh. III .. 1s. 3d.
 Uimh. I (fior bheagan aca) .. 5s.

SEAN-FOCLA.

Teagann an cáirde, ac ní hioctar na
 piaca.

Is milir dá ól é, ac is fearó dá ioc é.

Ní péirir leir an ngobadán an dá tráig
 a fpeartat.

Ar maite leir féin a gniór an cat crónán.

Nuair a bíor an cat amuig, bíonn an lué
 itig.

Níor bup ceapc an áit a hogán aríam.

Ní hé lá na gaoite lá na ríolb.

Is fearr an t-áó ná éirge go moé.

Níor minic fear náipeac aríam éadálac.

Cuairt gearr is a déanam go hannah
 an cuairt is fearr ar bit.

Is fearr rí gearr ná d'poc-fearam.

Is fearr rí gearr ná fearam ríada.

An té a bíor bhradac, is dá péir dá a
 beir bpeagac.

irteac a bí ar a beatac abailé ó obair
 agus san fíor aige go raib an fíeal ar
 ríubal cor ar bit. O'fan ré annim agus
 an t-uirge a' teacé ó n-a fíacla le tóil
 fan mbiotáille, ac déanam rí ar fíarpuig-
 eadó de a raib beal air! "Oair piocaca má
 tá beadaideacé acu," arfan fear boct
 leir féin, "is ag a mbéil féin atá fíor é."
 Bí an Sean-Duacail an-ráir leir reo
 ar fad, "ac fan go fóill a mic ó, agus
 bíor fóigro agao, agus éife tú áirí-obair
 amac annreo," arfan diabal beag. O'ól
 luét na fíerde glóme eile agus pinne fear
 a' tige airtur oiré. Annim toraigeadar
 a' bpeit ar láma ar a céile, a' molaó a
 céile, agus a' déanam gairge. Cuip an
 Sean-Duacail cluad le héirteacé ar féin
 agus vubairt leir an diabal beag "má
 cuip glóme fan puét reo iad, ní fada
 anoir go mbí raio a' teacé palac, agus a
 déanam treapnaideacé ar a céile, agus
 annim béir raio ar fad ar ar liortat."
 "Fan go bfeicir a tuitéad," o'fpeasair
 an diabal beag. "Is gearr uacu anoir.
 Cíir go mbéir linn i ndiaio glóme eile
 'ól dóib. Níro fóir ac mar rionnaig agus
 a gcuir ríuball dá gcuimile acu dá n'póm-
 anna a' cuimneam ar an gcear is clirce
 imit, ac i ndiaio na céad glóme eile dóib
 béir raio ma madao-alta."

O'ólardar ceann eile, agus toraig an
 éairmirt níor tréme, agus an camc níor
 airté, agus i n-áit camc féin, táitneamac
 toraigead a' luad mionna mór, agus a'
 gárramlaicé, agus gac dume a' comair na
 n'pómair leir an dume eile. Is gearr go
 raib fuil ar béil, agus gearrtaíca ar ríomte,
 agus fear a' tige com gannsaideacé le
 héinne eile. Ar fíerim rí don tSean-
 Diabal o'fóbar go dtéidead ré rína
 fepi-glúnte le glúnnarí cpoirde, agus
 mol tar bárr an diabal beag. "Ara,
 bíor fóigro agao," arfan diabal beag,
 "ní raio fóir ac mar bead beirig alita;
 tar éir na tríomad glóme béir raio 'na
 mucaí." Bí an tríomad glóme acu go léir,
 agus níor tairge a bí ná bíodar-ran ar
 ríeallacó deapac. Glóirdeadar agus béicea-
 dar san fíor ag éinne céaró a bí an dume
 eile a ráó, ná céaró a bícear a ráó leir.
 Sa veiré o'fásadar an botán agus cuadar
 a' tríall ar a mbailtí féin, agus b'fúirde
 leirneacé an bócar ná a fad dóib. Cuad
 fear a tige dá dtíodlacan tar an d'opar,
 agus tuit ré ar plaríaca a d'poma i
 bpuirig na ríaróe, agus bí dá ionfáirte
 féin annim agus a' gniúpacé mar bead
 collacé ríadám. Níor átar go dtí n t-átar
 a bí ar an Sean-Diabal annim.

"Is iongantacé ar fad mar o'oirpúg an
 beart rí," arfan Sean-Diabal leir an
 diabal beag. "Go veimín tá níor mó ná
 cáiteam déanta agao ra rípeadóis arám
 úo. Anoir, innir dom cia mar o'fíeadar
 an biotáille rí a déanam? Is dóig sup
 cuip rí ríonnaig ann le n-a ndéanam
 beartacé, agus fuil madao alitpa le n-a
 ndéanam fealltacé, agus fuil muice le
 n-a gcuir i gcuir na muice?"

"Go veimín ní deapnar tava dá fóir,"
 o'fpeasair an diabal beag. Rinnear ar
 a malpac de caoi é. Ní deapnar ac iallac
 a cuip ar an ríolóis an iomarca arbair a
 cuip. Sin é an méro. Tá r agao go raib
 fuil na mbéirdeacé ríadámie ann ó náduir,
 ac níor bup rí trío com fada agus nae
 raib aige ac ón láim go dtí n beal. Bí
 am ann nae ndéanpao ré aon gearrín pá
 rípeadóis arám, ac féac, ón lá ar toraig
 ré a' págal fuigllige ní raib fíor aige
 céaró a déanpa ré leir féin. Annim is
 ead táinig mo comairle iteacé go fóitig-
 peac un an uirge-beata a déanam 'de, agus
 ón lá a ndéanpa rébiotáille de tábarcáirí
 'de o'airis fuil an trionnaig, agus an
 madao alitpa agus na muice ann i n-éiríois.
 Anoir, ó blar ré ven ól panpa ré 'na
 beirdeacé go deó arírt. Rinne an Sean-
 Diabal com-gáirdeadar leir an diabal
 beag agus pinne ceannpóir de ar na
 diabail eile pá féin.

beanna beola.

[Airtir ar ríeal do rípiob Tolpóirí fan
 Ráiréac. O'n mbéarta pinnead é reo.]

Coláirte nua fiaeóilge

Iy móy an fuae fuae a bí ar Coláirte Naomh Moláire i gCo. Sligis i mbliadna, gíó go mbaó i reo an céad bliadain as an gColáirte ar bun. Bí or cionn céad i láthair ar fáo agus mur n-deáimadair obair ní lá go maíom é. Níl mé a' fáo go dtáimic riad uilig i n-aon-tuair 'un an Coláirte. Bí curó aca a táimic le n-a laeteamnta raonire a caiteamh as an bfaiprige, agus nuair a conaic riad an obair ar bun agus an caiteamh aimprie agus na cluicé, 'oiair-padair' cead teact go dtí na panna, agus ní h-iaó reo an vream i' luá a pinne obair ac an oipead. Mar nac riad a n-óctam rligé i' oteac na rgoile b'eigim cabán móy 'fágáil ar baile áta Cliaa a riad áit ruióte as trí céad vume ann, agus i' annreo a bíod na céitíóte, léigeadta agus cuip-meaca ceoil; ac mar gheall ar an aimprie beic com bpeas i' bí ri, i' amuis faoi'n aer i' mó bí na panna ar fáo an téarma. cé' móite de cúpla lá a táimic fuair.

Tá lár eapa, an áit a riad an Coláirte ruióte, timcheall cúis míle ó Sligead, as bonn énoc na Réis, i' ó bair an énuic reo, 'o' fearamh vuit ar meargán Meiróbe, i' bpeas an padair atá le fágáil éart timcheall, Sligead, veann fuidam, Tír fiaeac fuar com fáda le Cuan Cill álaíó, rleibte fíara vún na nGall, Oileán Inmír Muirpead-ais—an áit ar caic Naomh Moláire tamall dá faogal, baile eapa Dapa—an áit ar a

TADAIR AN TÁS DON MUMNCTIR

A bfuil fuagraó acu sa

: : : : : STOC. : : : : :

otamic feicim fobair, Opuim dá Eitair, loó fite, san camt ar a lán áiteaca eile—padair a cuipreao átar agus doibneap ar éporde aon vume beó; agus annim tíor fút atá an faiprige móy amac ar 'o' ágaró, san tava éoirí tú i' bonn na rpeipe ac i, 'o' monfapic fém ma móy-áitléact b'féoirí móy agus amápac, b'féoirí i' n-a clár.

Bí go leor rean-faeóilgeoirí ar Muirgeó agus ar faeóilgeact Connrae Sligis as an bfaiprige i' móy a caicnig na cluicé agus na h-árpám faeóilge leobta. Ruó i' fearpí na rím cuip ré na vume reo nac mbíó focat ven téangaró dá labairt acu ar a árpá de áoi, a' faeóilgeoirpeact eatorpéu fém. agus a' vóanam fapige ar an eólar a bí acu ar an téangaró. Tugaó na rean-vume reo go leor conganca vo na mic-léigim leir an gcomráo.

'Sé Seán Ó Ruadám a bí i gceannar na hoibpe agus bí a' tabairt conganca vó—Míceál Mac Énpi, Míceál Ó locláim agus Seán Ó locláim. I' faoi cúram Míceál Míe Énpi bí an panna dá-téangac agus i' ar Míceál Ó locláim a bí cúram na n-árpám agus na gcluicé. Ní éperpéa ac an méro fapige a vaim "Apal Séamuir Deápnais" agus "Úmliugim ríor le fapó vó" amac.

Mura mbeao ann ac an méro eolair a fuairpamap ó na léigeadta a bí ann taob amuis 'o'obair an Coláirte ar fáo b'fíú vut an fáo eile as éirteact leobta. Bí léigeadt bpeas agaimn ó álarpar Míe Caba, T.O., ar "Téanga agus Náiríun-tact," ceann o'n gCaipcín Ó Conaill, M.A., ar "Teact na Noimanna," ceann ón átar Mac Coirtealb, baile áta Cliaa, ar "Beata agus obair an piapraig"; ceann ó Míceál Mac Énpi ar "Oreacap i' néipinn ra trean aimprie." Ina téannca reo, bí ópáirveaca agaimn on átar Ó Cpiocám, ón 'Op. Ó fíaitbeapraig, ón ác. m. Ó bpaonám, ón ác Ó Maolagám, agus ó vóamib eile a tug cuairt opaimn.

Táirpgeao an obair go maic i' mbliadna, agus níl aimpieap ar bit nac mbéir topaó uipci. Tá fúinn bliadain éar cionn a beic agaimn áit-bliadain, le conganm vó.

LÁR EASA.

An púca

(Sgeat le haig malpac.)

Nuair a bí mé in mo páirpe beas bí mé lá amáin a' sol go móy. Níl fíor agam céapó a bí opm ac i' cuimneac liom go riad na vópa a' tuicim go tréan. Tug mo mátair tae vóm ac ní riad aon maic ví ann. Annim éapig rí ríuera vóm ac níor glac mé é, bí mé com canntalac rím. Fá vóipeao bí mo mátair páruigte agam agus vubairt rí: "Óim vó beal, a beata, nó glaoirpe mé ar an bpúca go gcuirpe ré ma mála tú. Tá ré as imcheact éart agus mála móy aige a' epuimíú páirpí vána agus dá vtabairt ábaile leir. Cuata mé go vtuig ré cailin beas ar bair an baile leir móy agus go riad rí a' rpeavdaigil go móy. Tá a mátair vóet go h-an-vpónac ma vóaró anoir."

An fáo i' bí mo mátair a' camt mar reo, rtao na vópa agus bí mé a' fécacant vóir an dá fíú uipci agus mo beal opgailte le huatbár. 'Oiair mé bpaon tae uipci annim. Nuair a tug rí vóm é v'ól mé go mliir é agus bí mé fápta. Ní riad ar mo mátair uaró rím amac ac a fáo, "Tá an púca a' teact" agus dá mbéimn a' sol rtaoamann ar an bpomnte boipe, bí an oipeao rím faicéir opm ríom an bpúca agus san fíor agam cé'n ríor ruó a bí ann.

Tamall 'na vóaró reo, bí mé lá eile in mo fíurde go rócamaíac ar énocáimn glar fcapmair i' n-aice mo éige fém. Bí mé a' pioeao nóimíni agus dá gcuir ar épaicnín. 'O'féac mé éapim ar bealac eicín agus conaic mé an ruó vób a' rnam ar an talam agus dá ádaire air. 'O'épíg mé in mo fearamh de léim. Caic mé uaim na nóimíni agus éopuig mé a' rpeavdaigil agus a' glaoíac go épaíóte ar mo mátair. Vubairt mé com háro agus bí in mo ceann, "A máma! a máma! tar amac go beó, tá an púca annreo agus marbóca ré mé; vóan vóipir agus coraim mé." Táimig mo mátair amac go vóirpéac agus vubairt rí, "Cá bfuil an púca anoir?" Táirbeam mé ruó na n-ádaire vó agus nuair a conaic rí céapó a bí i' gceirt agam éopuig rí a' fapí go éporveamail agus vubairt, "Go bpaire Dia ar vó ceann, i' tú an ómpeacáin, nac 'in feilmíre."

Sm é an áoi ar cuipreao an feilmíre i' n-aicne vóam-ra agus tá aicne fíú agam ar ó fom ac éim ré opm aicne a fágáil ar an bpúca fóp.

máire ní guairim.

na ruoái beaga.

Sm leabap vear le haig malpac a táimig amac an lá ceana. i' "Na Ruoái Beaga." I' fáda a leicero a' teapcáil ra nGaeóilg. Tá pictiúraa vópa, teact-mapa ann agus vóapra fíúbeacta a' cup ríor ar fáo ceann acu. Cuip i' gcar:—

An Noilair an t-am

A mbíomn átar 'mo éporde,

An lá rím a táimig

Ar an faogal fopa Cpiórt.

Naoi bpigimne luac an leabair.

Tomaiseanna.

I' long ar loé i,

I' bapraille ar pórt i,

I' dá céad óir i,

I' ceirt móy opt i.

—Sgáile na fíaláige.

Bean fáda uapal

A' rfuabao an éapleam,

San épaob, san cuaitle,

San rfuab, san rfoacán.

—An fíaoé.

Ceapraí a' fíe,

Ceapraí ar éuic,

Agus Mac Uí fíoblaeám

a' fíe ma vóaró.

—vó a' fíe.

Seán Ó ceallaig.

Tír na-nóy.

roinn na bpáirpí.

Tá luéc an páirpí reo fá réir vóair-eanna a tabairt vo na páirpí rgoile i' fearpí a rfpíobfap leicir fíaeóilge ar "Cpaimn agus a gcuir."

an céad vóais—luac corónac vó leabpa fíaeóilge.

an vóara vóais—luac leat-corónac vó leabpa fíaeóilge.

Ní móy na leirpéaca nó na haipci a beic i' rciis ríom an Izaó lá vó éanár.

comgeallaca:

I. Caicpe coupon an stúic a beic le fíac aon aipce nó leicir.

an céad vóais: ámpuú bpeactnac Sgoil Cópri na Móna

I' rpuas linn a laigead aipci atá as teact i' rpeac. I'apramuio ar na máimteoirí rgoile cabpá linn leir na páirpí a cup as rfpíob. Raca ré i' vóapre vóib fém agus vó cúir na fíaeóilge.

vóaiseanna eile.

Vubramuio luac corónac vó leabpaí fíaeóilge fíac mí mar vóair vón té a cuip-fear eugaimn an énuapact i' fearpí vó fean-pannta páirpí, pannta beaga, vóada, tomáireanna nó rfgéalta fcapra, fpeanna-mapa.

víob a leicero rím ar láim agaimn an céad lá dá fíac mí

Tá go leor vó na fíaeóilgeoirí óga a' cabpá linn agus níl muio a' vóanam vóap-maio optú. Cuipreamuio vóaiseanna eucu com luac agus éis linn na leabpa fágáil.

Tá go leor eile fur fapíro uacu vóair, ac tuigteap nac áISTRIGTE atá uaimn, ac fílan-fíaeóilge na nGaeóilgeoirí

I'apramn—

máire ní raállais.

87, Spáio uac. na vóirpéóige,

áé cliaa

Opt cabpá le

I'asact náisiúnta na héireann.

fíolca ar fíeabas,

Agus fíac a vóeapcuigeann ón bfeilméapa le fágáil ó

míac oSfáir,

I' mDARR an éalta, I' nGailim.

Da i' éipe an céad tír a cuiprigeao vón éporde Naomta. Go vó reo, ní riad aon pictiúir ven éporde Naomta a pinneao i' néipinn. Anoir tá agaimn pictiúir áluinn ven éporde Naomta a pinneao i' néipinn, 22opó. x I5opó. Vón vón éporde Naomta faoi. Vón é reo a rfpíob ppíorúnac vóet tar éir an t-aipreann éirteact vó taob amuis vó bapraic Richmond an 28ao lá vó bealtame, Iqí6.

A luac, Is. 6d épíó an bpopta.

Lafoó mar i' fíatáac vó luéc ríopaí.

ó faolám i' a míac,

I7 uactap cé. upíumman,

baile áta cliaa.

COUPON.

An Stoc,

noiláig, I9I9.

An maic leat clóúóireáct maic
ar aipeádo comérom?

Eis linn nua ar bit ir áil leat a
éirí i gclo go nua caiteamhac.
Cuirpeamur i gclo áit billi, tuair-
irí, leabhráin, liortaí, etc.

An 'Galway Express'

Liam ó corraoin 7 a mac,

Puinteóirí 7 lón-Ceannairde,

SRÁIO DOMINIC NA GAILLIMHE.

ó heipeamhóin.

Carrannaí 7 sluairteáin 7 gléar roéaraíde.
SRÁIO EYRE NA GAILLIMHE.

SÉAMUR Ó BÉACÁIN

Ceannuioe Suail 7 lomcuiróir.

SRÁIO MEADONAC, NA GAILLIMHE.

Tá an tae ir fearr i gConnacra 7 go leor neite
eile atá maicteat le faáil i nGailimhe.

monica níc Donnacra,
SRÁIO ÁRD NA GAILLIMHE.

A faeóilgeóir! An nair a deir-pe rógrá vo
éirí in don páiréar, tabair vo'n

CORK ADVERTISING AGENCY, é

Déanfa pé áiré áit-pe;
Déanfa pé cairéte dóm-ra.

seán ó cuill, págaltaí,
95a Spáio pádrais i gCorcais.

T. O FLANNAGAIN & Chlann Mhae.

Sac uile fóir faidhigeácta

agus innealltóiréácta. . .

DIOLTOIRÍ ROČAR. Cuirpear veir
ar ročair 7 ar gunnaí.

SRÁIO NA SCEANNUIOE, i nGAILLIMHE.

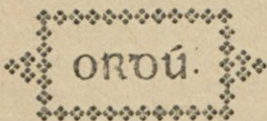
An Teac ma labairtáir faeóilg.

S. Ó FAČAIG 7 A ČOM,
TEORANTA.

—Dioltóirí 7 Reacadóirí,—
Tae, pionta 7 uirge beata,

FOIRGIONTA CEANNAIGEACRA,
na GAILLIMHE.

AN PTOC.

Don

ATAIR Ó CEALLAIG,
Spáio Dominic,
na GAILLIMHE.

A Čapa,

Cuir eugam. . . cōipeanna
ven STOC sac mí go ceann.

Ann.

Seolad

muinntirí uí Annpacáin

384 bóčar čiorcalda ó tuaid,
baile áta cliač.

A Swordsman of the Brigade - 3/9
Irish Heroines - 7d.
(Tá na leabhráir ro paor éirio an bpoir.)

Ir é míceál Ó hannpacáin vo marbúigeao le
linn an čairg 1916, vo periođ iao.

Sac cineál leabhráir bannear le éirinn
le faáil annpo.

elo-Dibreacra Phun Dealgan.

AISTÍ ČOMÁIS DÁIBIS.

Maille le nóčai 7 a lán nap cuirpeao i
sclo go voí peo. Dáití Ó Donnacra nac,
maipeann, a cuir in-easár; 480 leatanaig
4/- slán, éirio an bpoir, 4/5.

an máčair 7 rsealta eile a rseiođ an
piarsac; 100 leatanaig; 2/6 slán,
éirio an bpoir, 2/10

PURSAOIR PÁORAIS: Aitipeacra ar
an Meadon-aoir; 5/- slán a luac; éirio an
bpoir 5/4.

A STUDY IN STARLIGHT and other
Poems. The collected poems of Randal
McDonnell, 140 pp., gilt top, 4/6 slán,
éirio an bpoir, 4/9.

Clóúóireacra faeóilge, beapla, ticéro,
Suatantair, etc.

Tomár Breacnac,
lón-Ceannairde.

an cearnós, i nGAILLIMHE.

An "Lucania."

már maic leat ročar maic a pinneao
nó nēinn rseiođ éirio . .

DOMNALL UA BUACALLA, i muig nuaoat

Tá sac cineál peola le faáil
ar feabar ó

míceál maic coisdealda, i nGAILLIMHE.

TRUSSÁN TIŠE.

Sac aon cineál. De véantúpaib na h-éiréan,
vá noiol ag
63 Spáio an Čapaili buioe, i gCorcais
ir le seán maic eóimín an rpoa.

ua fačaiš 7 a mac, lón-Ceannairde

Spáio Dominic na GAILLIMHE.

Diađ ar feabar ar luac comérom.

Teac Doioeacra 32 plás
šaroméir,
an pléimionnaiš, áč cliač.

Ápur faeóealac vo faeóealad.

Tá 59,081 Siopaí i nēinn
le véantúpaib faillia a díol.
Ni díolamur-ne ac

čarraioe rinneao
—i nēirinn.—

O Glaráin 7 a čom,
11 Spáio Uacrapac Uí Čonaili,
i mbaile áta cliač,

Oioeacra.

COLÁISTE NA HIOLŠOILE,
—i nGAILLIMHE.

Čpaob vo lol-rsoil na hēiréann.

Ápo-oioeacra le faáil mnti ar na hiol-
oántaib voir teangaduib, ealadain, trác
7 ceannaišgeacra, ealadain an leiršir, reil-
beapacra, 7 innealltóiréacra.

Téapmaí faapra ar leit
pa čomair oioi rsoile.
le sac uile ušoar a faáil rseiođar ag
an meadonadairde.

teac doioeacra. mnti uí baccáin.

Cearnós Pannell, baile áta cliač.

An diađ 7 an voeč ir fearr 7 iao rin fairings 7 le
faáil ar a luac.

Tá čuile fócamat na teac peo.

an sean-teac.

A cuirpeao ar bun i 1864.

Tae, Čairpe, pionta, uirge beata,
ar feabar

ó leanačáin,
an cearnós. : i nGAILLIMHE

COLÁISTE IŠNÁIOE NAOMČA.
(Cumann fora.) : : : i nGAILLIMHE.

Coláirte voir-meadonac é peo a bpuil teagars
vá éabairt ann ar na čpaobpacra pōgluma a cuir-
ear voir i gcoru a voil go hiolrsoil ná a voil
i n-éarvan gnoč trác-čeannaišgeacra. Aipe ar
leit vá tabairt vo šaruir ósa. páirpe báirpe ar
čulair an tiše. le sac uile ušoar a faáil, rseiođ ag

an airčinneac.

ČLOČAR ČIRO NAOMČA URSULA, i šlišeac

Oioeacra i gcoru na hiolrsoile, (buarčeamar
ceirpe cinn voas vo šgoláiréacra an vá bliadain
peo čaitte) i gcoru rseiođ an buio voir-meadonac,
na mbann, Cumann na šceoltóir, i.s.m. trácčála,
šgoláiréacra an rioš, etc. Tá rsoil tišeacra fá
leit agaimn.

vá leabar nua vo šaeóeala.

MAIČOIN i mbéarra 7 vānta eile.
Osborn Bergin vo rseiođ; a luac,
1/6; éirio an bpoir, 1/9.

AN ČAISE ŠARB. leabar nua-filideacra
peabar ó hānnpacáin vo rseiođ; a
luac, 1/6; éirio an bpoir, 1/9.

ČLO NA ŠCONNEALL,

44, Spáio Čawron,
baile áta cliač.

STORTHA AN MHALOIDIGH,

i nGAILLIMHE.

brōša faeóealacra.

—:—

vá noiol le luč
siopaí.

Tá teac opra a bpuil compóir ann ag

SÉAMUS Ó LAIOE,

—:—

SRÁIO DOMINIC IOČAIR NA GAILLIMHE.

"Čoša fačá bō 7 pean fačá vīše" áise.

Printed for the Publishers
By The Athlone Printing Works Co., Ltd., 3872-19